

GIPUZKOAN BARRENA...

Oar bi:

Emen agertu lana eztuzu ez apaiz ez prai legaiena. Gure Euskalerriko industri-erri batean sartuta da billen gizaseme kristau batena bazik.

Errenteri'ko J.O.A.C.-batzarreko gazteak Gipuzkoan barrena egiñiko ikerraldi bat besterik eztuzu. Langille-gaztedi orrekin ar-eman estuak dabilzkigu aspaldidanik. Maiz iuatzi oi gera. Guk gure kristau-asmoen arnas beroa ematen diegu; ta gazte katoliko jator auek beren lan-arazoak, gizarte-arazoak, Eliz-arazoak, argi ta garbi, berak dakusaten eran. Onek elkar ezagutzera, elkar iriztera, elkar jokatzera, elkar maitatzera ta burrukatzera deragizu.

Onako lan au ere, eztuzu besterik. Baño oartxo bat egin nai nizuke. Izan ere, lan onek gure Gipuzkoan langillea nola dagoan azaldu nai digu. Ikerraldi au joan dan urtearen udazkenean egin zuten, eta aurtengo asieran burutu. Orduan zenbait aldaketa izan dira sari-arlo ontan. Sariaren 19% igo zutela jakin badakizute, naiko zarata atera zuten ipui onekin-da. Baño, alare, jakinen duzute bizimodua ere altxa egin zala. Etzuan onekin langilleak ezer atera. Ongatik emen agerturiko bizibide-maila doi-doi ekarria dago.

Pentsa dezagun benaz gure kristau-langillea nola dagoan. Zer esaka genezaioke era ontan bizi dan gizaseme bateri? Euren sabelak ere asetzeko lain irabazten ez duten gizasemeei zer kristautasun ta zer asmo lilluragarri aurkeztu genezaioke?

... ..

Zuek egin zenidaten galderai erantzutera noa, eta nere erara egingo dut, guk emen jardunaldia eginda daukagun erara. Aldez aurretik asaten dizuet, lan au orain bi urte egindakoa dala, eta jakina, orduetik onera gauzak aldatu ere egingo zirela gutxi asko.

1^ogo galdera: Zenbat irabazten du langille batek bere biziaroaldietan zear?

Galdera oni erantzuteko zerau esango dizuet lene go: galde orri zeatz eta meatz erantzuteko kaso bakoitza estudiatu bearko litzakela, adin berdiñeko diranetan ere oso jornal desberdiñak bai-badaude, eta batzuk baño geiago saritzen diran beste ogibideak ere bai. Baña guztienak berdin samar egifiaz, guk egin dugun bezela, erabaki ezertarako samarra eman leike. Dato zuek Gipuzkoako lantegi batetik eta bestetik ateratakoak dira.

Mekanikoak

<u>Gizarte-maila</u>	<u>Bizikera</u>	<u>Adiña</u>	<u>Egun osoko saria</u>			
Kontuartzalle	Ezkondua	40 ^o tik	gora	45 ^o tik	65	ptz ^o ra
Ofizioduna 1 ^o gkoa	"	25 ^o tik	"	35	"	50
" 2 ^o "	Ezkongabea	20 ^o tik	26 ^o ra	28	"	38
" 3 ^o "	"	17 ^o tik	22	"	23	"
Peoi Especta. 1 ^o gkoa	Ezkondua	35 ^o tik	50	"	25	"
" " 2 ^o "	Bitakoak	23 ^o tik	35	"	21	"
Ikasle 3 ^o gn urtekoa	Ezkongabea	16	"	17	"	15
" 2 ^o gn "	"	15	"	16	"	12
" 1 ^o gn "	"	14	"	15	"	8
Pintxea	"	16	"	21	"	17
Peoia	Bitakoak	25	"	35	"	21

LABEETAKOAK

<u>Bizkera</u>	<u>Adiña</u>	<u>Egun osoko saria</u>	
Ezkondua	40'tik gora	55'tik	75'pstra.
"	35" "	44" "	60" "
Ezkongabea	28" 35'ra	26" "	55" "
"	22" 30" "	32" "	40" "

PERTZOLA

<u>Maila</u>	<u>Bizikera</u>	<u>Adiña</u>	<u>Egun osoko saria</u>	
Of.1'koa	Ezkondua	35'tik 50'ra	46'tik	60'ra
" 2'koa	"	30" 40"	42" "	50" "
" 3'koa	Ezkongea	20" 30"	35" "	45" "

AROZTEGI

<u>Maila</u>	<u>Bizikera</u>	<u>Adiña</u>	<u>Egun osoko saria</u>	
Kontuartz.	Ezkondua	40'tik 60'ra	55'tik	75'ptzra.
Of.1'koa	"	40'tik 50'ra	35'tik	40" "
Of.2'koa	Ezkongea	30'tik 40'ra	32'tik	35" "
Of.3'koa	"	22'tik 30'ra	26'tik	30" "

PAPERGINTZA

<u>Maila</u>	<u>Egun osoko saria</u>	
Trebelanekoa 1'koa	28'tik	32 psta.
" 2'koa	24'tik	28" "
" 3'koa	20'tik	25" "
Kontuartz	48'tik	55" "

OFIZIENAK

<u>Maille</u>	<u>Egun osoko saria</u>
Of. 1 ^o koa	55'tik 65 pstra.
Of. 2 ^o koa	42'tik 50 "
Laguntzaillea	34'tik 40 "

Sari auei zera erantsi bear zaio: illabeteko gratifikazioa, urteroko eskuerakutsi Eguberritan, beste oi-gabe ko sari bat edo beste orduegatik etab... eta ezkonduer puntuak.

Soldata auek audenetako sundienak dira (geiago irabazten duten lantegietakoak ere badaira baiña oso gutxi) lantegi txiki asko baidaude zenbate auek pagatzen ez dituztenak.

Aldi berean egin genduan bizitz-galestitasunari buruzko jarduna jarriko dizuet-jarraituan:

SETAR-EMAZTEAK BAKARRIK1^ogo Jatena (janaria)

Bero-bearrak:	Senarrak 3600	
	Emazteak 2500	
	Guztiak 6100	beroki eguneko
	42700	asteko

<u>Berokiak</u>	<u>Asteko jana</u>	<u>Asteko gastua</u>
2800	Esnea 7 l. 3 na. pagn.	21 pata.
17500	Ogia 7kg. 52 "	35 "
11365	Olio 1'25 1'14 "	18 "
4625	Patateak 5kg. 2 "	10 "
504	Arrautzak 8 1'66 "	13'28 "
714	Aragi 1/2" 28 "	14 "
454	Arrai 1/2" 10 "	5 "
2000	Azukre 1/2" 11 "	5'50 "

3125	Babarrunak 1 kg.	10 "	"	10 "
<u>500</u>	Especiak etab.			<u>6 "</u>
43586		Asteko guztiak 137'78		
6226'5	eguneko	Eguneko..... 19'68 pzta.		

2'go Jantziak

Gizonak:	Galtzerdi	: 4 pare urteko	100 pzta.
	Barneko erropa	: 2 joku	40 "
	Zapatak	: 1 (pare)	200 "
	Jersia	: 1	150 "
	Alkandora	: 2	200 "
	Traje	: 1 (bi urteroko)	1500/750 "
	Buzo	: 2 urteko	300 "
	Sudurrapi	: 6 urteko	30 "
	Gabardina	: 1 (bi urteko)	500 "
Emakumeak:	Zapatak	: 1 (pare) urteko	150 "
	Traje	: 1 urteko	900 "
	Andra-galtzerdi	: 2 pare urteko	120 "
	Jersia	: 1	125 "
	Barneko erropa	: 2 joku	200 "
	Sudurrapi	: 6 urteko	30 "
		Guztia urteko....	3795 "

3'go Bizitoki eta beste guztiak

Illeko alkilerra	150	Eguna	5'00 pzta.
" argi ta ura	25	"	0'83 "
Errekifia 2 kg. (psta. bana)		"	2 "
Asteko jaboia 0'75 (14na. pzta)		"	1'50 "
Lejia botilla 1 (1'50 pzta. asteko)		"	0'21 "
Tokizaldatzea		"	1'60 "
		Eguneko guztiak	1'14 pzta.

Eguneko guztiak

Janaritz.....19'68 pzta.
 Jantzia.....10'39 "
 Bizitoki ta besteak.....11'14 "
 Guztia 41'21 pzta. eguneko

Sendia. Senaremazteak 5 urteko seme batekin1^ogo Jatena

Bero-bearra: Aitak 3600 beroki
 Anak 2500 "
 Semeak 200 "

Guztia 7300 beroki egune
 (ko)

Berokiak

3600

20000

13639

4625

765

1071

681

3000

600

3906

51864

Asteko jana

Esnea 9 l. 3'na.pzt.

Ogia 8 kg.5'" "

Olioa 1'5l.14" "

Patatak 5 kg.2" "

Arrautzak 12ko bat 20" "

Aragia 0'75kg. 28" "

Arrraia 0'75kg. 10" "

Azukre 0'75kg. 11" "

Especiak etab...

Bebarrunak 1'25kg. 10" "

Asteko gastua

27'00pzta.

40 "

21 "

10 "

20 "

21 "

7'5 "

7'75 "

8 "

12'50 "

174'75 pzta.

Eguneko 24'96

7410 beroki eguneko

2^ogo Jentzia

Aitamak urteko3795 pzta.

Semeak zapatak..... 100 "

barneko erropa: 2 joku..... 50 "

Traje : 1 urteko 300 "

Galtzerdi : 4 pare urteko 80 "

Jersei.....: 1 urteko 75 pzta.

Urteko guztia: 4400 pzta.

Eguneko : 12'05 " .

3'go Bizitoki ta beste gastuak

Semerik gabe ~~beetela~~ bezela eguneko guztia: 11'14 pzta.

Eguneko guztiak:

Janaria.....24'96

Jantzia.....12'05

Bizitoki etab..11'14

Eguneko guztia: 48'15 pzta.

5 personako sendia

Senideak 20, 18, eta 8 urte dauzkate.

1) Jatena

Berobearra: Aitak 3600

Amak 2500

Semeak 3000

Alabak 2400

Alabak 1680

Guztiak 13180 beroki eguneko.

Berokiak

Asteko jana

Asteko gastua

Esnea 14 l.

42 pzta.

Ogia 14 kg.

70 "

Olioa 2'5 l.

35 "

Patatak 13 kg.

26 "

Arrautzak 20

33'20"

Aragia kg. 1

28 "

Arraia kg. 1

10 "

Azukre kg. 1

11 "

Gaz, tipula, tomate, etab...

30 "

92322'5

Asteko guztia..... 300'20 pzta

13188'9 beroki eguneko.

Eguneko gastua... 42'85 "

2) Jantzia

<u>Gizonak:</u>	Galtzerdiak	8 pare urt.	200pz
	Barneko erropa.....	4 joku	80 "
	Zapatak.....	2 pare	400 "
	Jersea.....	2	300 "
	Alkandora.....	4	400 "
	Traje 2, bina urtero (3000)		1500 "
	Buzo.....	2 urteko	300 "
	SudurZapi.....	12	60 "
	Gabardina 2, bina urtero		1000 "
<u>Emakumeak:</u>	Zapatak.....	3 pare urt.	400 "
	Andragaltzerdi.....	4 pare	240 "
	Galtzerdi.....	4 pare	80 "
	Jersea.....	3	250 "
	Barneko erropa.....	6 joku	600 "
	SudurZapi.....	6	30 "
	Urteko guztia.....		8840"
	Eguneko "		24'41

Eguneko guztiak

Janaria.....: 42'85 pzt.

Jantzia.....: 24'21 "

Bizitoki etab.....: 13'02 "

Eguneko guztia 80'08 pzt.

Dato suekin, sariak ikusita, zerok atera zeneza kete kontuak. Baita ikusiko duzute oso gutxi dirala dirua eltxetxuratu dezaketenak; gastu ori, al ditekenik txikiena dala kontuan artuta. Ain zuzen dirurak gelegitzen baldin bada premi txikiagoko gauzetan (baiña beti premi estuetan) orduari edo erloju, liburu, ikasketa etabarretan xantzen eta gastatzen baida. Mundik eta nola ez dakigu, baiña jendeak nundibaitetik atera bear izaten du dirua, guk jardunaldi ontan ikusitakoa baiña gastu sundiagoa egiten du-ta; lan sariak, berriz, leagoko orrian ezarritakoak dira. Nik ez dakit jana uzten badute ere beste gauzak erosteko. Geiengtan beste aparteko irabazbideren bat ere izaten dute: emaku

mezkoak interinotzan, eta gizonezkoak orduak sartzen.

Azkeneko galdean zera esaten diguzute: Ia dirua eltxetxuratu dezaketenek egiten duten. Guztietatik dago; baiña al dezaketenek, eltxetxuratzen dute geienek, bear ain bat ez bada ere. Dirua erabilgarri eukitzea bizikera lasaigo batentzako bidea baida, eta gutxiago begiratzen zaia diruari. Azkeneko ontaz ezin igorri dezaizueket dato zeatzik euki ere ez baldauzkat.

1956

